

Ögonblicksbilder från Kolema 4.

Begravningen

En kvinna sitter vid ett stort bord med ett utrymmeskrävande arbete framför sig. Från radion hörs nyheterna, hon lyssnar för att få veta om kafferansoneringsen äntligen upphört. Ryktet om att det skall ske, har hörts allt mera ofta denna höst. Det vore ett efterlängtat besked nu, den gamle kung Gustaf V har dött, en ny tid har börjat. Hon sneglar mot den stängda dörren in till kammaren och plockar upp ytterligare några svarta knappnålar som hon sticker ner så, att ett veck bildas i den svarta, tunna slöja som täcker hatten på bordet. Bakom henne hänger en svart kappa och en stor påse från Danielssons Herrekipering med den hyrda frack maken skall bära. Kappan är vädrad och borstad, i en låda vid symaskinen finns vita handskar i mansstorlek, svarta skinnhandskar till henne, vita halsdukar, en vit slips och några korta svarta band med säkerhetsnålar i ändarna. Nyss putsade svarta skor står på golvet, kvinnans ögon far granskande över alla persedlar, inget får saknas.

Några män närmar sig gården i Kolema där kvinnan sitter, en del kommer gående, någon cyklar, alla är uppklädda och allvarliga på gränsen till sammanbitna. Så sträcker de på sig och tittar mot vägen som leder ner för backen till Röstånga, där kommer en hästanspänd vagn. De två hästarna är ryktade, putsade och kammade, de smäckra remytgen glänser i kapp med hästarna och vagnens svarta lack. Kusken sitter stram och allvarlig på kuskbocken, han bär hatt, och svart rock och handskar. Som oftast är det Sone Nilsson på Röstånga nr: 8 och hans välövade och lugna hästar som kommer med likvagnen. Det är en betydelsefull färd som förestår.

Så svänger vagnen upp på gården, hästarna stannar och väntar på vatten och den hötapp de gjort sig förtjänta av. Männen hälsar och serveras kaffe och kringla, inte alla vill sitta ner, någon går oroligt fram och tillbaka, någon sneglar mot den stängda kammardörren och slutligen säger mannen som väntat: "Jaha, då är det väl dags, då." Kvinnan drar ett djupt andetag och öppnar dörren, alla går snabbt in, en av dem har en skruvmejsel i handen.

I en kista från Hulténs möbelsnickeri på Trädgårdsgatan vilar en gammal kvinna. Döden har slätat ut alla rynkor och ansiktet är vaxblekt mot den vita kistklädnaden, händerna knäppta över det svarta klänningslivet, några sena höstastrar mellan dem. Kvinnan och männen ställer sig runt kistan en kort stund, kvinnan suckar, kanske hulkar hon lite, någon av männen snyter sig. Så nickar de mot varandra, lyfter tillrätta locket och skruvar fast det. De ställer sig två och två längs kistan, lyfter den och bär sin börda ut till vagnen, på kuskbocken sitter kusken kvar för att ha hästarna under full kontroll.

Så bär det av mot kyrkogården och kapellet. Gårdsplanen är beströdd med hackat granris och de flesta uppfarter som passeras ärrisade även de. Grannar, släktingar, vänner och bybor kommer ut, när de hör skjutsen, för att buga och kanske niga i vördnad för den döda. Efter en tvär sväng bär det uppför backen mot skolan och kyrkan. Ljudet från hästarnas hovar hörs tydligt när de långsamt tar sig upp längs vägen. Skolbarnen står på skolgården och pojarnas huvudbonader åker snabbt av innan de bugar samtidigt som flickorna niger. I bakgrunden vakar lärarinnan, som alltid i nystruken blus och mörkgrå dräkt.

Ytterligare en tvär sväng och man är framme, kistan lyfts från katafalkvagnen och bärs in i kapellet. Eftersom begravningen är nära förestående placeras kistan i det rum liturgin skall utföras. I rummet finns en orgel, stolarna är placerade på båda sidor om kistan, i hörnet finns två långa, svarta stavar. Några ljus i höga ljusstakar tänds innan männen går ut efter att ha bugat mot kistan. Nu är gammelmor bisatt.

Likvagn genom Ask 1939.

Några dagar senare, ungefär en vecka efter dödsfallet, är det begravningsgudstjänst. Kort med svarta kanter innehållande inbjudan att delta har skickats ut till släkt, vänner och grannar. Alla kommer klädda i svart, kvinnorna bär hattar med en tunn tyllslöja som täcker ansiktet, männen bär höga, svarta hattar. Barnen bär kläder i mörka färger och ser allvarliga, kanske lite skrämnda ut. Här i kapellet sätter sig familjen och släktingarna vid kistans högra sida, övriga sitter till vänster. På varje stol ligger en agenda med den dödas födelse och dödsdatum, begravningsdag och de psalmer som skall sjungas. Var och en tar noga vara på sitt exemplar, det skall sparas. Orgelmusiken leder psalmsången och prästen förrättar begravningssceremonin. De två som prestaverar står orörliga med stavarna svagt lutande över kistan under hela ceremonin.

Sex män bär kistan till graven för jordfästningen med de tre skovlarna mull, framför dem går prestaverna med de höga stavarna behängda med svart flor. Bakom kistan följer de sörjande, nu har kvinnorna lyft upp den främre delen av slöjan så att ansiktet syns, de bär alla små blombuketter, männen tar med kransarna från kapellet och lägger dem vid den granrisklädda graven. Barnen håller sig vid föräldrarnas sida, även de har blommor i händerna. Kistan har ställts på plankor som ligger tvärs över graven, den sänks sakta och varsamt ner med hjälp av stabila band. Så går de sörjande fram, familj efter familj. De blir stående i stillhet en kort stund, så släpper kvinnan och

barnen sina handbuketter på kistan, kvinnan niger kanske och mannen bugar, innan de lämnar plats för nästa. Vissa säger några väl valda ord där de framför sitt tack till den avlidna, en del ögon tåras och de vita näsdukarna kommer väl till pass. Till sist tar kantorn upp "Härlig är jorden" och alla sjunger efter förmåga. Kyrkans klocka ringer, liksom den gjorde så fort budet om dödsfallet meddelats. Följande dag kommer den att ringa igen, det är själaringningen.

När man samlat sig och kommit i ordning, tar sig alla de som varit med i kapellet genom byn till Gästgiveriet där den avlidnas familj bjuder på middag som seden var i Röstånga.

Anita Ockborn

Genom Entreprenad-auktion,

som kommer att förrättas i Röstånga skolhus lördagen den 17 juni kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m., öfverlåtes uppförandet af en skolhusbyggnad i Röstånga by. Skolhuset skall uppföras af tegel och vara färdigt till afsyning före oktober månads utgång.

Samma dag eller den 17 juni kl. 3 e. m. kommer ett reparationsarbete å Röstånga kyrka att å entreprenad öfverlåtas.

Ritning och kostnadsförslag finnas till påseende i Röstånga skola.

Röstånga den 7 juni 1893.

Kyrko- och skolrådet.

2,000 qvarnkuggar.

Hos undertecknad finnes till salu: torra qvarnkuggar af afvenbok, från 4—12 tums bredd, 12—14 tums längd. Levereras vid närmaste jernvägsstationer.

Röstånga mölla pr Röstånga i Okt. 1883.

Sven Andersson.

— *Häktad för mordbrand.* Den å åboen Per Bengtssons hemman n:o 1 Kolema (Röstånga socken) den 9 dennes timade eldsvåda, hvarigenom en af hemmanets uthusbyggnader med deri förvarade vagn- och åkerredskap, hö, halm, torf och potatis totalt nedbrann, har befunnits vara mordbrand, anlagd af å stället tjugoåriga pigan Gunilla Bengtsson, som vid med henne hållet polisförhör erkänt, att hon nämnde dag i skymningsstunden från köket utburit en större eldbrand och kastat densamma i en i bryggghuset befintlig torfhög. Det nedbrunna huset med deri förvarade lösegendom var brandförsäkradt för sammanlagdt 650 kronor. Gunilla Bengtsdotter, som genast häktades, afbidar å Landskrona kronohäkte ransakning inför Rönnebergs m. fl. häradsrätt.

Kuggar:

Sydsvenskan 1883-10-10.

Häktning:

Hbg tidningen 1883-01-25.

Entreprenad:

Eslövs tidning 1893-06-13.